

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 6. februar 2023. godine
Ref.br.:RK 2120/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI72/22

Podnosilac

Branislav Stojanović

Ocena ustavnosti
presude Rev. br. 318/2021 od 1. novembra 2021. godine
Vrhovnog suda Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija, i
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Branislav Stojanović, iz sela Živiniane, opština Prizren (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Ymer Koro, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Rev. br. 318/2021] od 1. novembra 2021. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud).
3. Osporena presuda je uručena podnosiocu zahteva 15. februara 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude, kojom podnosilac zahteva navodi da su mu povređena prava zagarantovana članovima: 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), i članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 22. maja 2022. godine, podnosilac je podneo zahtev preko pošte, koji je u Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), stigao i registrovan 26. maja 2022. godine.
7. Dana 30. maja 2022. godine, predsednica Suda je odlukom GjR.KI.72/22 imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i odlukom KSH.KI72/22 imenovala članove Veća za razmatranje, u sastavu sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Safet Hoxha i Radomir Laban (članovi).
8. Dana 8. juna 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog datuma, kopija zahteva je dostavljena Vrhovnom sudu.
9. Dana 30. novembra 2022. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prizrenu dostavu priznanice kao dokaz o datumu prijema osporene presude Vrhovnog suda od strane podnosioca zahteva.
10. Dana 6. decembra 2022. godine, Osnovni sud u Prizrenu je obavestio Sud da je osporena presuda Vrhovnog suda uručena podnosiocu zahteva 15. februara 2022. godine.
11. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je započeo svoj mandat u Sudu.
12. Dana 17. januara 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu da proglasi zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i shodno tome neprihvatljiv.

Pregled činjenica

13. Zahtev se odnosi na građansko-imovinski spor između podnosioca zahteva i opštine Prizren (tužena), u vezi sa katastarskim parcelama sa brojem 46, 47 i 49, koje se nalaze u katastarskoj zoni KZ-Atmaxhe, naknadno identifikovane novim katastarskim brojem br. 66/3 KZ Atmaxhe, na ukupnoj površini od 71996 m² (kvadratnih metara).
14. Dana 12. decembra 2014. godine, podnosilac zahteva je u svojstvu naslednika podneo tužbu Osnovnom sudu u Prizrenu, kojom je tražio da se utvrdi i prizna pravo svojine na gore navedenim parcelama i njihov povraćaj u posed od strane tužene - opštine Prizren.
15. Dana 29. avgusta 2017. godine, Osnovni sud u Prizrenu je, presudom C. br. 1081/2014, odbio, kao neosnovanu, tužbu podnosioca zahteva, sa sledećim obrazloženjem: *"Nakon analize i ocene činjenica koje smo gore istakli, sud je zaključio da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan na zakonu i činjenicama. Sud je utvrdio da je tužilac tražio da mu se prizna pravo svojine na osnovu nasleđa nakon smrti svog oca na katastarskoj parceli 61/1 KZ Atmaxhe, koju je, prema njemu, njegovom ocu dodelila Agrarna komisija 1946. godine. Iz izvedenih dokaza, a posebno na osnovu izlaska suda na lice mesta i veštačenja geodetskog veštaka K.G. od 06.07.2017. godine, sud je utvrdio da se katastarska parcela nad kojom tužilac traži da mu se utvrdi pravo svojine ovom tužbom (br. 66/3 KZ Atmaxhe), ne slaže sa stanjem na terenu i mestom gde tužilac navodi da je njegova imovina. Iz veštačenja se može utvrditi da se na mestu gde tužilac navodi da se nalazi njegova nepokretnost nalaze katastarske parcele 45/1, 45/2, 53/31, 53/1, 39/1, 39/2, 40,41, 42/1, 42/2 i 43 sve u KZ Atmaxhe, od kojih su neke evidentirane na ime opštine Prizren, dok su neki drugi dokazima dostavljenim sudu uspeali da dokažu pravo svojine na spornoj katastarskoj parceli"*.
16. Podnosilac zahteva je, u zakonskom roku, uložio žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda od 29. avgusta 2017. godine, sa navodom o pogrešnom utvrđivanju činjeničnog stanja i povredi odredaba postupka i pogrešnoj primeni materijalnog prava.
17. Dana 27. oktobra 2020. godine, Apelacioni sud je, presudom Ac. br. 4176/2018, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda od 29. avgusta 2017. godine, sa obrazloženjem: *"Apelacioni sud usvaja u celosti pravnu ocenu prvostepenog suda kao pravilnu i zakonitu u pogledu odlučivanja kao u izreci osporene presude, jer ista nije zahvaćena navedenim bitnim povredama odredaba parničnog postupka, niti povredama iz člana 182 stav 2, tačka b), g), j), k) i m) ZPP-a, i shodno tome, nema pogrešne primene materijalnog prava o kojoj sud pazi prema službenoj dužnosti na osnovu člana 194. ZPP-a, niti postoje povrede kojima je presuda osporena"*.
18. Podnosilac zahteva je, nezadovoljan presudom Apelacionog suda od 27. oktobra 2020. godine, podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, navodeći pogrešno utvrđeno činjenično stanje i povredu odredaba postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.
19. Dana 1. novembra 2021. godine, Vrhovni sud je, presudom Rev. br. 318/2021, odbio reviziju koju je podneo podnosilac zahteva i ostavio na snazi presude nižestepenih sudova, sa obrazloženjem da: *"... presude nižestepenih sudova nisu zahvaćene bitnim povredama odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi prema službenoj dužnosti, kao ni drugim povredama ZPP-a navedenim u reviziji. Izreka presude je jasna i u potpunom skladu sa obrazloženjem, dok su u obrazloženju dati potpuni i dovoljni razlozi za sve relevantne činjenice važne za pravično suđenje ovog pravnog*

pitanja; stoga smatra da navodi u reviziji u pogledu pogrešne primene materijalnog prava i bitnih povreda odredaba postupka ne mogu dovesti u pitanje nižestepene presude”.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva navodi da mu osporena presuda Vrhovnog suda krši prava zagarantovana članovima 22. i 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP-a, jer: “... u presudi Vrhovnog Suda stoji da nema osnova o utvrđivanje svojine ali priloženi dokazi koji je podneo tužilac utvrđeno je suprotno, ova sa razloga što je otac tužioca P. S. svojinu na spornu nekretninu dobio odlukom agrarne komisije od 30.06.1946, u katastarskoj Opštini Atmadja. Ova odluka predstavlja pravni osnov o utvrđivanje prava svojine. Stoji, samo što otac tužioca ovu odluku o svojini nije upisao u katastarskim knjigama u Prizrenu. Stoji neosnovanost obrazloženje presude Vrhovnog Suda Kosova o tome da nema pravnog osnova, a zna se po zakonu da po odluci državnog organa stiče se pravo svojine. Isto tako, treba navesti da je otac tužioca i sam tužilac koristio neometano predmetne nekretnine. Isto tako treba navesti da veštak geodetske struke prilikom izlaska na licu mesta konstatovao da u katastarskim knjigama u Prizrenu tužioc nije evidentiran kao vlasnik sporne nekretnine, ali za ovaj propust nije dao nikakvo obrazloženje. Isto tako treba navesti da nije tačna konstatacija da veštak geodeta nije mogao identifikovati spornu parcelu, ali stoj suprotno da u prisustvu suda i stranaka sam isti veštak identifikovao je spornu parcelu. Po Evropskoj Konvenciji o osnovnim pravima čoveka i slobode, svojina je svetinja ni pod kojim okolnostima zahtev ne može biti zastareo i svi postojeći zakoni a svojini ne mogu biti u suprotnosti sa Evropskom Konvencijom. Na kraju treba navesti da je tužilac kao dokaz sudu podneo zapisnik o predaji sporne nekretnine u vlasništvu tužioca, rešenjem od 1946 godine o prenosu svojine na ime oca tužioca P.S. i izvod iz katastra 2012 godine, iz kojih dokaza proizilazi da je tužilac stvarni i zakoniti vlasnik sporne nekretnine”.

Relevantne ustavne odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra

izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde”.
[...]

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom.
22. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 113

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

23. Sud se takođe dalje poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49

[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

24. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 318/2021] od 1. novembra 2021. godine Vrhovnog suda, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe u svom zahtevu naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređene, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podneo je zahtev u roku od 4 (četiri) meseca u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
25. Međutim, pored gore navedenih uslova, Sud dalje razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u stavu (2) pravila 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, koji propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

26. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“, onda kada se ispuni jedan od dva sledeća pod-uslova: a) kada podnosilac zahteva jednostavno citira jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one povređene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta sasvim očigledna povreda Ustava i EKLJP-a (vidi, slučaj ESLJP-a: [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (npr. ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odredi drugačije (vidi, slučaj Suda: [KI166/20](#), podnosilac zahteva: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a: [Kemmache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), zahtev br. 4241/03, kategorija (iii)).
27. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima: 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kao i članom 6.1 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
28. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da se suština navoda podnosioca zahteva odnosi na i) utvrđivanje činjenica i način primene materijalnog i procesnog prava. U tom kontekstu, Sud će razmotriti i analizirati navode podnosioca zahteva u skladu sa sudsom praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u skladu sa kojom su, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, redovni sudovi i Ustavni sud dužni da tumače osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

i. Što se tiče navoda koji pokreću „činjenična i pravna pitanja”

29. Pozivajući se na navode podnosioca zahteva, Sud primećuje da se isti žali na činjenicu da redovni sudovi nisu uzeli u obzir odluku Agrarne komisije iz 1946. godine u vezi sa utvrđivanjem svojine nad spornim parcelama i da su zasnovali odlučivanje na tome da sporne parcele nisu upisane u katastarske knjige, navodeći da je došlo do povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje.
30. U tom smislu, Sud se poziva na relevantne delove osporene presude Vrhovnog suda, koji je obrazložio: *“Prema oceni ovog suda, na osnovu izvedenih dokaza ne može da se zaključi da je tužilac vlasnik sporne parcele, jer nijednim pravnim osnovnom nije dokazao pravo svojine za koje traži da se utvrdi da je vlasnik, niti je sproveo postupak za povraćaj imovine ili njeno nasleđivanje. Revizioni sud usvaja ocenu nižestepenih sudova, uzimajući u obzir činjenicu da je imovina bila upisana kao*

društvena, nije pronađena na ime tužioca ili njegovog pretka, niti je utvrđeno da su stekli navedeno pravo svojine. Pravilno je primenjen član 20. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima (Službeni list SFRJ-a br. 6/80, 36/90), koji propisuje: „Pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem. Pravo svojine stiče se i odlukom državnog organa, na način i pod uslovima određenim zakonom”, što znači pisani oblik, overa organa i upis imovine u javne registre. Član 33. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima (Službeni list SFRJ-a br. 6/80), propisuje da se na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnost stiče sa upisom u “javnu knjigu” (katastarsku knjigu) ili na drugi odgovarajući način određen zakonom”.

31. Sud dalje primećuje da je Vrhovni sud dodao: “Pored toga, u građansko-pravnim sporovima kada se traži sudska zaštita imovine i u vezi sa utvrđivanjem prava svojine i predajom nepokretnosti u posed, tužioci prema članu 37 gore navedenog zakona, treba da dokažu da su vlasnici stvari, čime se podrazumeva i utvrđivanje činjenica na kojima se zasnivaju njihova prava, i to ne samo prava tužioca, već i njihovih predaka. Tužioci su dužni da dokažu postojanje pravnih činjenica na osnovu kojih se stiče ili na osnovu kojih može da se stekne traženo pravo svojine. U konkretnom građansko-pravnom slučaju, tužilac nije dokazao pravnu osnov niti način sticanja (*Iustus titullus modus aquirendi*) sporne nepokretnosti, koja je kao što je napred navedeno, od 1953. godine, odnosno 1958. godine, upisana kao društvena imovina na ime opštine Prizren, a od nedavno neke parcele na ime fizičkih lica”.
32. Na kraju, Vrhovni sud je utvrdio: “Vrhovni sud Kosova je ocenio kao neosnovane i nerelevantne navode tužioca u reviziji da se na osnovu zapisnika o oceni stanja od 30.06.1946. godine navodi da mu je oduzeto 4,94 hektara i ostalo 7,21 hektara bez navođenja gde i u kom delu, činjenice koje nisu dokazane u spisima predmeta, a u tom vremenskom periodu imovina je bila upisana kao društvena svojina tužene, jer je tužilac bio dužan da dokaže ove činjenice u smislu odredbe člana 322.3 ZPP-a, koja predviđa da stranka koja osporava postojanje nekog prava snosi teret dokazivanja činjenice koje je ometao njeno ostvarivanje ili realizaciju ili na osnovu koje je prestao da postoji. S druge strane, dokazano je da uopšte nije sporno da je od stvaranja katastra u opštini Prizren i za katastarsku opštinu Atmaxhe tražena imovina upisana na ime opštine Prizren i nekih fizičkih lica, ali nisu predloženi dokazi da je ova imovina upisana na ime predaka tužioca. U reviziji se ponavljaju navodi o činjeničnom stanju, koje su nižestepeni sudovi u obrazloženju presude cenili i za sve dali razloge. Pored toga, ovaj sud dodaje da se prema članu 214.2 Zakona o parničnom postupku revizija ne može podneti zbog pogrešnog ili nepotpunog konstatovanja faktičkog stanja, sve dok se revizijom zapravo, iz tog razloga, osporavaju nižestepene presude, ističući da se ove presude zasnivaju na pogrešnoj oceni koja je, po oceni revizijskog suda, razjašnjena u prvostepenom postupku i presudi drugostepenog suda u žalbenom postupku”.
33. Kao što je gore navedeno, Sud, uzimajući u obzir navode podnosioca zahteva i njihovu obradu od strane Vrhovnog suda, smatra da je isti, kako u odnosu na činjenice slučaja, tako i u odnosu na primenu materijalnog i procesnog prava, dobio obrazložen odgovor od poslednje navedenog. Sud podseća da je podnosilac zahteva na istim navodima izgradio i svoj zahtev pred Ustavnim sudom.
34. S tim u vezi, Sud smatra da je podnosilac zahteva izgradio svoj slučaj na osnovu zakonitosti, a ne na osnovu ustavnosti. Za šta, Sud podseća da samo navod podignut na nivou ustavnosti može da ga pokrene da interveniše u popravci povreda prava zagarantovanih Ustavom i međunarodnim instrumentima koji su direktno primenljivi u domaćem pravnom poretku (vidi, s tim u vezi, slučaj Ustavnog suda: [KI76/21](#), podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 33).

35. Sud podseća da je na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koja se odnosi na doktrinu četvrte instance, dosledno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i smatrao da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koju su navodno počinili redovni sudovi, osim i u meri u kojoj su takvim greškama povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i EKLJP-om (vidi, u tom smislu, slučajeve Suda: [KI179/18](#), podnositeljka zahteva: *Belgijzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport A.D. "Adem Jashari"*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosilac zahteva: *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "BARBAS"*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60, i nedavni slučaj: [KI76/21](#), podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34).
36. Sud je dosledno tvrdio da nije njegova uloga da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može da ocenjuje same činjenice zbog kojih je redovni sud doneo jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi delovao kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo nepoštovanjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, slučaj ESLJP-a: [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi takođe slučajeve Suda: [KI49/19](#), gore citiran, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), gore citiran, stav 61, i nedavni slučaj: [KI76/21](#), podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 35).
37. Sud, međutim, ističe da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe propisuju okolnosti pod kojima treba da se napravi izuzetak od ovog stava. Kao što je gore navedeno, dok redovni sudovi imaju primarnu dužnost da rešavaju probleme oko tumačenja primenjivog zakona, uloga Suda je da obezbedi ili verifikuje da su efekti tog tumačenja u saglasnosti sa Ustavom i EKLJP-om (vidi slučaj ESLJP-a: [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), br. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 i 41509/98, presuda od 25. maja 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi takođe slučaj Suda: [KI154/17](#) i [KI05/18](#), gore citiran, stav 63). U principu, takav izuzetak se odnosi na slučajeve koji rezultiraju kao očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud „očigledno pogrešno primenio zakon“ u određenom slučaju i koji je mogao rezultirati „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za relevantnog podnosioca (za detaljnije objašnjenje u vezi sa konceptom „primena zakona na očigledno pogrešan način“, vidi, između ostalog, Vodič ESLJP-a o članu 6. EKLJP-a (građanski aspekt), od 31. avgusta 2020. godine, deo IV. Proceduralni kriterijumi; 3. Četvrti stepen; b. Delokrug i ograničenja nadzora Suda, stavovi 329-333; i slučaj Suda: [KI154/17](#) i [KI05/18](#), gore citiran, stav 60 do 65 i tu korišćene reference, i nedavni slučaj [KI76/21](#), podnosilac zahteva: *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 36).
38. Uzimajući u obzir navode pokrenute u zahtevu i pozivajući se na spise predmeta, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da su efekti tumačenja i primene materijalnog i procesnog prava nekompatibilni sa pravima zagarantovanim Ustavom i EKLJP-om. Štaviše, iz obrazloženja zaključaka Vrhovnog suda datih u presudi od 1. novembra 2021. godine, jasno se primećuje da se u smislu okolnosti ovog slučaja ne radi o „primenu zakona na očigledno pogrešan način“ niti o „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima od strane Vrhovnog suda.

39. Na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva u vezi sa ovim delom zahteva spadaju u prvu kategoriju (i) navoda „četvrtog stepena“ i kao takvi odražavaju navode na nivou zakonitosti i nisu argumentovani na nivou ustavnosti, stoga, kao takvi treba da se proglase očigledno neosnovanim, na ustavnim osnovama.

ii. Što se tiče drugih navoda

40. Pored napred navedenih tvrdnji, Sud primećuje da se podnosilac zahteva poziva i na član 22. Ustava. Međutim, Sud ponavlja da samo pominjanje članova Ustava i EKLJP-a ili njihova povezanost sa drugim članom Ustava ne znači automatski povredu drugih članova Ustava ili EKLJP-a, ako se dalje ne argumentuje i razrađuje u stepenu ustavnosti, kako su i zašto povređeni. Sud je više puta naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Kada se navode povrede prava zagaranтованиh Ustavom i EKLJP-om, podnosioci zahteva moraju dati obrazložene tvrdnje i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda: [Kl175/20](#), podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 81; i nedavni slučaj: [Kl04/21](#), podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38-39).
41. Iz tih razloga, Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 22. Ustava spadaju u treću kategoriju (iii), pod-kategorije (a) „*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*“ navoda, stoga, kao takvi, na ustavnim osnovama isti treba da se proglase kao očigledno neosnovani.

Zaključak

42. Ukratko, Sud, imajući u vidu sva gore navedena izlaganja i nalaze, zaključuje da: (I) navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično suđenje pokreće „pitanje činjenica i zakona“ i kao takvi spadaju u prvu kategoriju (i) navoda „četvrtog stepena“ koji odražavaju navode na nivou zakonitosti, a ne ustavnosti, stoga se isti na ustavnim osnovama proglašavaju kao očigledno neosnovani; (II) navodi podnosioca zahteva o povredi člana 22. Ustava spadaju u treću kategoriju (iii), pod-kategorije (a), „*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*“ navoda, stoga, i ovi navodi treba da se proglase kao očigledno neosnovani, na ustavnim osnovama.
43. Shodno tome, zahtev u celini treba da se proglasi neprihvatljiv, na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (1) Poslovnika, na svojoj sednici održanoj dana 17. januara 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani